Bildande av naturreservatet Åsums ängar och Åsumallet i Kristianstads kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som begränsas av mitten av den svarta heldragna linjen på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

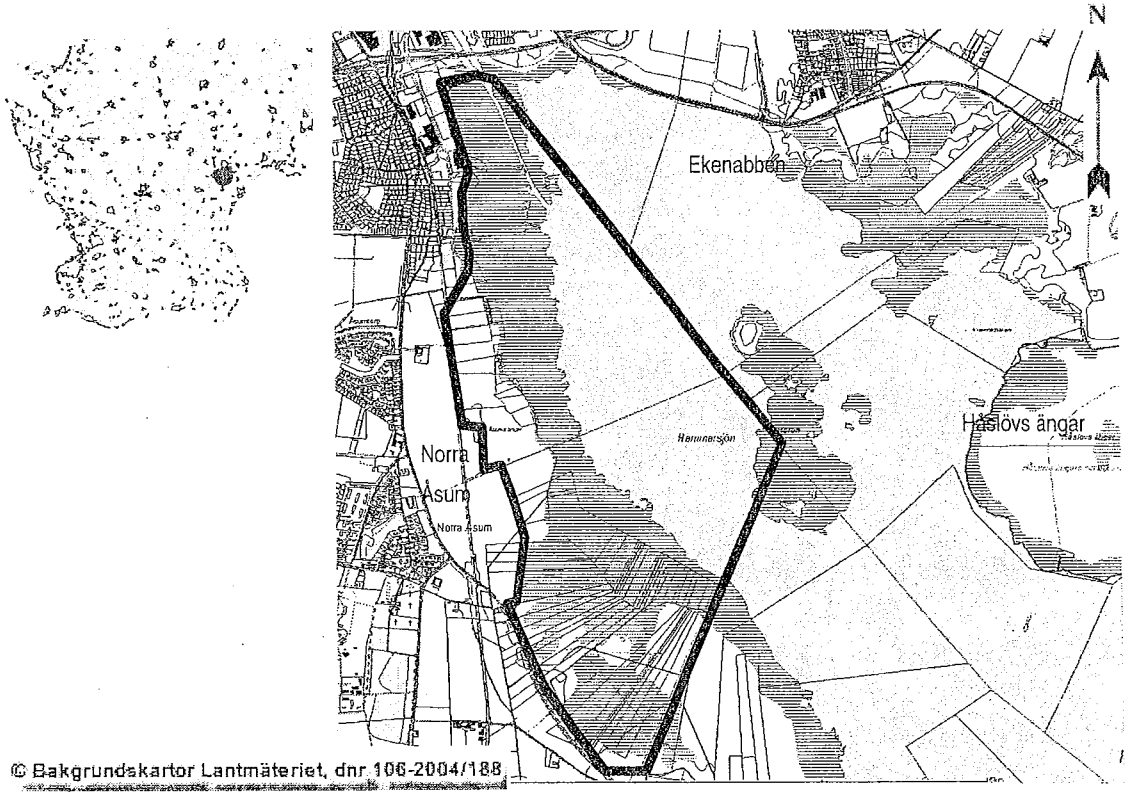

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post, www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 83	6 88 11-9	skane@lansstyrelsen.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 83	5050-3739	www.lansstyrelsen.se/skane

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Åsums ängar och Åsumallet
Kommun	Kristianstad
Dos-ID	1005571
Gränser	Områdets begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogade karta (bilaga 1)
Fastigheter	enligt förteckning (bilaga 2)
Markägare	Staten, Kristianstads kommun och privata markägare
Läge	Omedelbart SSV om Kristianstad
Kartblad	Topografiska kartan: Kristianstad 3D SO Ekonomiska kartan: 3D 1j Norra Åsum (033 19) 3D 2j Kristianstad (033 29)
Koordinater	X: 448270 Y:6206165 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 7: Skånes sediment- och horstområden
Vattenförekomst	Hammarsjön
Natura 2000-områden	
Fågeldirektivet	SE0420145 Hammarsjöområdet
Habitatdirektivet	SE0420254 Åsumallet, SE0420309 Hammarsjön
Regleringsföretag mm	Nedre Helgeåns regleringsföretag av år 1936 Hedentorps invallningsföretag av år 1921 Åsumtorps torrläggningsföretag av år 1957 Åsums ängars dikningsföretag I-III av år 1947 Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde (Helgeån)
Areal	ca 449 ha, varav landareal ca 281 ha och vattenareal ca 168 ha
Förvaltare	Kristianstads kommun

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla välhävdade strandbetesmarker och slåtterängar med lång hävdkontinuitet, av betydelse för flera hävdberoende, hotade och hänsynskrävande djur- och växtarter, präglat av Helgeåns och Hammarsjöns vattenståndsfluktuationer, bevara och utveckla bladvass- och videområden, sumpskogsmiljöer samt sjömiljöer med olika växt- och djurarter som är beroende av dessa naturtyper samt bevara och utveckla ett våtmarksområde av internationellt intresse.

Syftet nås genom att:

- hålla en god betes- och slåtterhävd på strandängarna och att avveckla buskage i kantzonen mellan strandäng och sjö
- bibehålla sjöstrandsnår bestående av framför allt olika arter av Salix
- bibehålla och inom lämpliga delar utveckla sumpskogsmiljöer dominerade av al
- skydda de hydrologiska förhållandena och de fluktuerande vattennivåerna,
- upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för inom området förekommande arter enligt EU:s fågeldirektiv,
- gynna de i området förekommande rödlistade arterna,

Nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,

2. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, gräva, schakta, muddra, fylla ut, dämma, invalla, bedriva husbehovstäkt eller anlägga brygga,

3. dra fram luftledning,

4. omföra hagmark eller ängsmark till åker (eller kultiverad betesmark),

5. bedriva vasstäkt,

6. avverka träd och buskar, samt avverka eller bortföra död ved från skogsmarkerna,

7. plantera eller så buskar, träd eller för området främmande växtarter eller sätta ut för området främmande djurarter,

8. bedriva jakt på sjö- och våtmarksfåglar inom fastigheter som ägs av Kristianstads kommun och staten genom Naturvårdsverket,

9. bedriva jakt inom samfälligheten Norra Åsum s:23

10. uppföra vilthägn,

11. hålla djur i betesfållorna under perioden 1 december – 25 april,

12. bedriva stödutfodring ,

13. odla Salix på befintliga åkrar.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

14. dra fram markledning, utom på åkermark,

15. gödsla eller tillföra gödselmedel, jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,

2. röjning, gallring och avverkning av träd och buskar samt behandling av gräsvegetation (tuvtåtel, starr, bladvass mm) genom slaghackning, fräsning eller bränning inom betes- och slåttermark,

3. skötsel av betesmarker innefattande årlig betesdrift, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar,

4. skötsel av slåttermark innefattande slåtter samt borttagning av höet,

5. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,

6. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. gräva, borttaga, täcka över, borra, mejsla, måla eller på annat sätt skada block, stenmurar, levande eller döda träd, buskar och stubbar,

2. bortföra död ved, fälla eller på annat sätt skada träd och buskar,

3. göra upp eld,

4. rida,

5. tälta eller för övernattning ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,

6. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar, gränsmarkeringar, markera båtled genom sjön samt sjömärke undantagna,

7. lägga upp båt eller annan farkost.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

8. fånga eller samla in insekter eller andra djur, eller på annat sätt störa djurlivet,

9. anordna militära övningar, tävlingar, läger- eller annan övningsverksamhet.

Föreskrifterna under A ska inte utgöra hinder för åtgärder
- i samband med skötsel av området samt anordnande av information och tillgänglighet i området eller
- för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, teledistributör eller eldistributör,
- för hållande av djur i betesfållorna under perioden 1 december - 25 april, under förutsättning att detta föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren
- att bedriva stödutfodring, i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning, på platser som överenskommits med reservatsförvaltaren
- för nyttjande av bevattningsdiken och andra befintliga bevattningsanordningar på fastigheterna, samt nyttjande, underhåll och utbyte av el- och vattenledningar i anslutning till dessa.

- att rensa befintliga diken, under förutsättning att rensningen sker på ett sätt som minimerar skadorna på kringliggande mark, att rensningsmassor jämnas ut, att rensning undviks under fåglarnas häckningstid (mars-juni) samt att rensningen föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren
- för Nedre Helgeåns regleringsföretag att utföra de muddringar och rensningar i Hammarsjön som kan krävas enligt företagets åligganden genom förrättning under förutsättning att åtgärderna sker på ett sätt som minimerar skadorna och dessa undviks under fåglarnas häckningstid (mars-juni) samt att åtgärderna föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren,
- för Kristianstads kommun att, efter tillstånd av Länsstyrelsen, etablera grundvattentäkter, utföra ledningsdragningar och servicevägar som krävs för Kristianstads kommuns framtida vattenförsörjning,
- för Kristianstads kommun att utföra fortsatt vassröjning och annan skötsel enligt åtaganden redovisade i Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut 1981-04-28 och enligt av Länsstyrelsen fastställd skötselplan
- för normalt underhåll av vägar.

Föreskriften A 2, vad avser plöjning, samt A 14 gäller ej de ytor som anges som åker på karta, bilaga 1.

Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder
- för åtgärder i samband med områdets skötsel i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för att uppföra informations- och reservatsskyltar, gränsmarkeringar, sjömärken eller markera båtled genom sjön.

Föreskrifterna C 2 och C 3 ska inte utgöra hinder mot av brukaren eller reservatsförvaltaren återkommande städning och eldning av uppflutna grenar mm samt uppfluten vass på betes- och slåtterängar efter vinterns översvämningar.

Föreskriften C 8 ska ej utgöra hinder mot fiske och jakt enligt gällande bestämmelser.

Föreskriften C 4 gäller inte ägare, brukare eller annan nyttjanderättshavare av fastighet som omfattas av reservatet.

För de delar av reservatet som omfattas av Natura 2000 krävs tillstånd enligt Miljöbalken för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområdet och som kan inverka negativt på gynnsam bevarandestatus avseende förkommande arter och livsmiljöer som berörs av direktivet.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Reservatet omfattar land- och vattenområden utmed nedre Helgeåns våtmarksområde längs västra sidan av Hammarsjön. Arealen uppgår till 449 ha.

Den centrala delen av området karaktäriseras av öppna betes- och slåtterhävdade strandängar, kantade av vidsträckta bladvassområden mot Hammarsjön. I norr och söder finns igenväxande blöta marker med omfattande bladvass- och videdominerade strandsnårsområden. I norr finns vid Helgedal ett mindre alskogsparti, medan den södra delen domineras av Ramsarområdets största sumpskogsområde, Åsumallet. Ett flertal diken leder vatten genom området.

På strandängarna finns vegetationstyper som tuvtåtelängar, gräs-lågstarrängar och högstarrängar samt mindre inslag av kalkrikkärr.
De tidvis översvämmade betes- och slåtterhävdade inlandsstrandängarna vid Åsum är viktiga livsmiljöer för många fåglar och här häckar bl a flera hotade, hävdberoende arter, t ex sydlig gulärla, skedand och årta. Under vår, höst och vinter utgör strandängarna viktiga rastmiljöer för änder och gäss. På strandängarna har några rödlistade jordlöpare har påträffats. I ett rikkärr finns en mycket skyddsvärd lokal för ovanliga landsnäckor, bl a de sällsynta och rödlistade arterna större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* och kalkkärrgynsnäcka *Vertigo geyeri.*

Åsumallet utgörs av en större sammanhängande aldominerad sumpskog med god tillgång på död ved. Inom området finns klibbalstrandskog, sumpsnårskog av videört-typ och sumpkärr av högstarr-ört-typ. I sumpskogen har bl a indikatorarterna bäckbräsma, tvåblad och skägglav påträffats och inom området häckar även mindre hackspett.

Mot sjön har utbredda högvassar av tät bladvass-typ brett ut sig, särskilt i norr där stora, delvis gungflyartade, vassområden utvecklats mellan mudderrännan och land. De ohävdade våtmarkernas växt- och djurliv är fortfarande till stora delar outforskade men området bör kunna hysa många intressanta arter. I mer öppna igenväxningsmarker har karaktärsarter som gräshoppssångare och rosenfink noterats, medan rördromen (EU-prioriterad art enligt Fågeldirektivets annex 1), skäggmesen, småfläckiga sumphönan och vattenrallen regelbundet förekommer i bladvassbältet mot sjön.

I den grunda slättsjön Hammarsjön växlar leriga bottnar med utbredda fasta sandbottnar och i norr och väster finns också mycket dy. I norr domineras sjön av bladvassar och flytbladsvegetation, karaktäriserad av gul och vit näckros,

Nedre Helgeåns vattensystem hyser ett stort antal fiskarter och den grunda, vegetationsrika Hammarsjön utgör en av Sveriges artrikaste fisksjöar. I sjön häckar många slättsjöanknutna arter och Hammarsjön utgör en av landets viktigaste häckningslokaler för den rödlistade svarttärnan. Sjön och dess omgivningar är även viktiga rast- och övervintringslokaler för många fåglar, bl a änder, gäss, vadare och rovfåglar.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har efter samråd med Kristianstads kommun tagit initiativ till reservatsbildningen. Dokumentation samt förslag till reservatsbeslut och skötselplan har på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län utarbetats av naturvårdskonsult Elisabet Wallsten. Under beredningen av ärendet har allmänt informationsmöte genomförts med berörda markägare. Därutöver har även underhandsdiskussioner förts med några markägare, förvärv av en del markavsnitt skett och jakten inom ett större samfällt område i Hammarsjön lösts in genom utbetalande av intrångsersättning.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med erinringar mot förslaget. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 3.

Skälen för beslutet

Åsums ängar och Åsumallet ligger inom nedre Helgeåns våtmarksområde.

- **Ramsarområde:** Området utgör del av större område som omfattas av den internationella Ramsar-konventionen för skydd och bevarande av våtmarker
- **Biosfärområde:** Området omfattas av det av Unesco godkända biosfärområde Kristianstads Vattenrike
- **Natura 2000 SCI (EGs habitatdirektiv):** Vattenområdet inom det föreslagna reservatet ingår i ett större Natura 2000-område , SE0420309 Hammarsjön.
- **Natura 2000 SPA (EGs fågeldirektiv):** Hela området ingår i ett större Natura 2000-området, SE0420145 Hammarsjöområdet)
- **Riksintresse för naturvård:** Området omfattas i sin helhet av riksintresse för naturvården (N64 Helgeåns nedre lopp)
- **Angränsar till andra naturreservat:** Området gränsar i söder till naturreservatet Hovby ängar.

- **Nationellt särskilt värdefullt vatten:** Hammarsjön har utpekats som ett nationellt särskilt värdefullt vatten (värdefullaste klassen). Delar av området omfattas av strandskydd.
- **Bevarandeplan för odlingslandskapet:** Området omfattas av den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet – NBO (Araslövssjön- Vinnöån-Hammarsjön-Helgeåns nedre lopp-Norre fälad).
- **Myrskyddsplan för Sverige:** Ett mindre kärr omfattas av Naturvårdsverkets Myrskyddsplan för Sverige.
- **Sumpskogs- och naturvärdesobjekt:** Skogsstyrelsen har utpekat ett naturvärdesobjekt och flera sumpskogsobjekt i området.
- **Länsstyrelsens natur- och kulturmiljövårdsprogram**: Pekas ut i Länsstyrelsens natur- och kulturmiljövårdsprogram, objekt 50 i Kristianstads kommun, Hammarsjön
- **Kulturmiljöprogram:** Merparten av området ingår som ett kulturmiljöstråk (Helgeå) i länsstyrelsens kulturmiljöprogram.
- **Tätortsnära natur:** Området ingår i programmet Närmare till naturen i Skåne och i Genomförandeplanen för skydd av tätortsnära natur i Skåne 2010-2015
- **Åtgärdsprogram för Skånes rikkärr.** I området ingår ett av de rikkärr som prioriteras i programmet.
- **Important Bird Area.** Området ingår i av BirdLife International utpekade IBA(Important Bird Area)-område SE063.

I de treåriga *Handlingsprogrammem för Naturvård i Kristianstads Vattenrike*, vilka utarbetats i samarbete mellan Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun, har västra sidan av Hammarsjön givits hög prioritet beträffande säkerställande och skydd.

Åsums ängar, Åsumallet och västra delen av Hammarsjön har stora zoologiska och botaniska värden. Utmärkande är förekomsten betes- och slåtterhävdade strandängar samt sumpskogar som regelbundet översvämmas.

Variationen av naturtyper med hävdade fuktiga till torra fodermarker, med inslag av rikkärr, bladvassområden, igenväxningsområden, lövsumpskogar och sjöytor, har bidragit till en rik biologisk mångfald av fåglar, insekter och andra djurgrupper samt kärlväxter. Landformerna, de årliga vattenståndsvariationerna och förekomsten av låglänta utströmningsområden gör att området har ett stort naturgeografiskt, geologiskt och hydrogeologiskt värde.

Området är av kulturhistoriskt värde genom att de utgör Åsums bys ängsmarker med lång hävdkontinuitet.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna för naturreservatet är av så begränsad omfattning att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan
Enligt 3 § förordning ((1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut i samband med reservatsbildningen.

Förvaltning
Kristianstads kommun är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet och i nära samråd med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Naturreservatets gränser ska märkas ut enligt naturvårdsverkets anvisningar.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Göran Enander. I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit miljödirektör Elisabeth Hellmo, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Tobias Röös, länsassessor Ursula Gårdendahl och naturvårdshandläggare Hans Cronert, föredragande.

Göran Enander

Hans Cronert

1. Karta med reservatets avgränsning, yta som utgör åker/träda, samt plats för bevattningspumpar vid tillfället för reservatsbildning

2. Fastigheter och ägare

3. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande

4. Hur man överklagar

5. Sändlista

2011-10-20

Bilaga 1

dnr 511-34604-04
1290-224

Reservatskarta (norra delen)

- med gräns för reservatet och jordbruksbevattningspump (P) vid tillfället för reservatsbildning

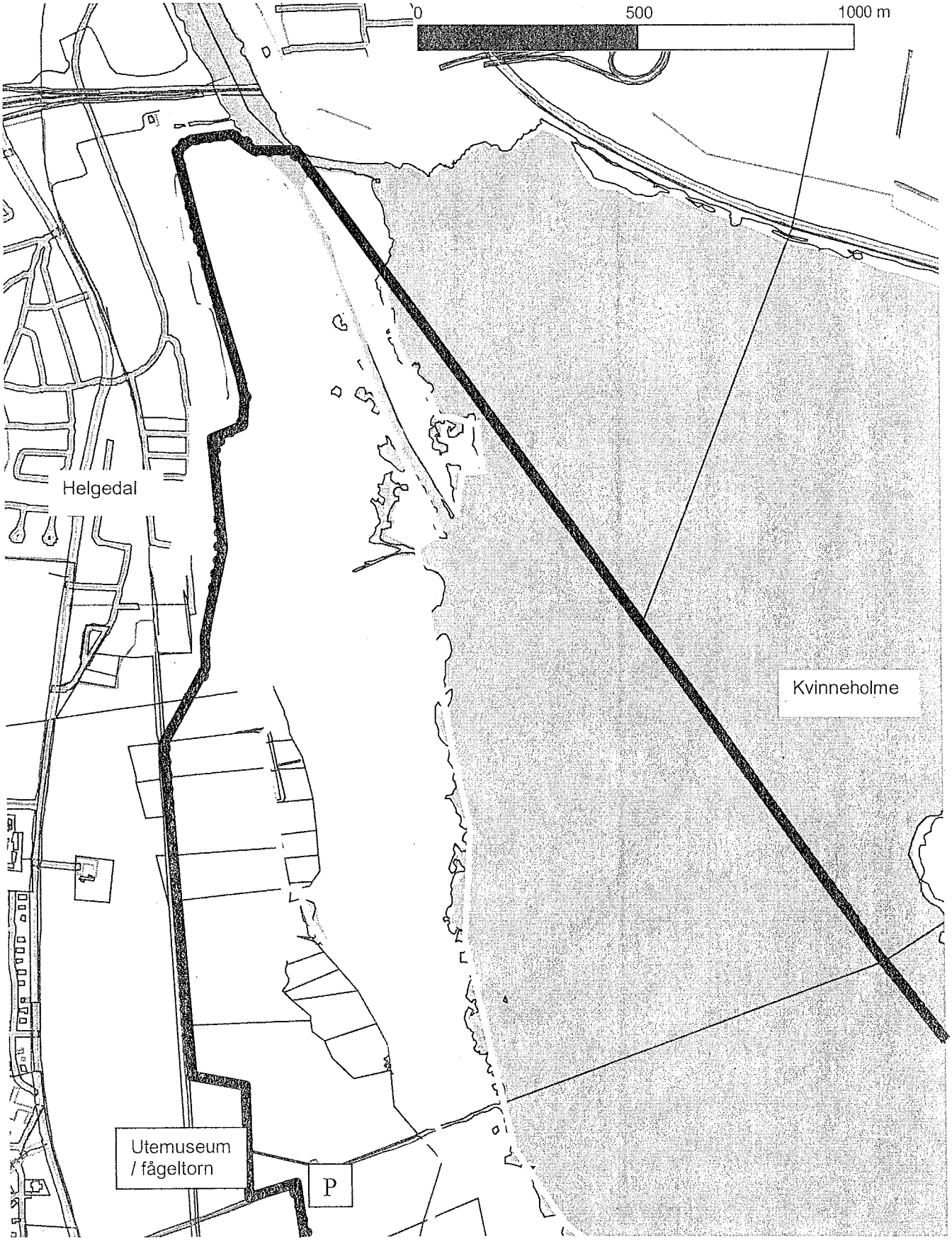

2011-10-20

Reservatskarta (södra delen)

- med gräns för reservatet, yta som utgör åker/träda (rutnätsskrafferad) samt jordbruksbevattningspump (P) vid tillfället för reservatsbildning

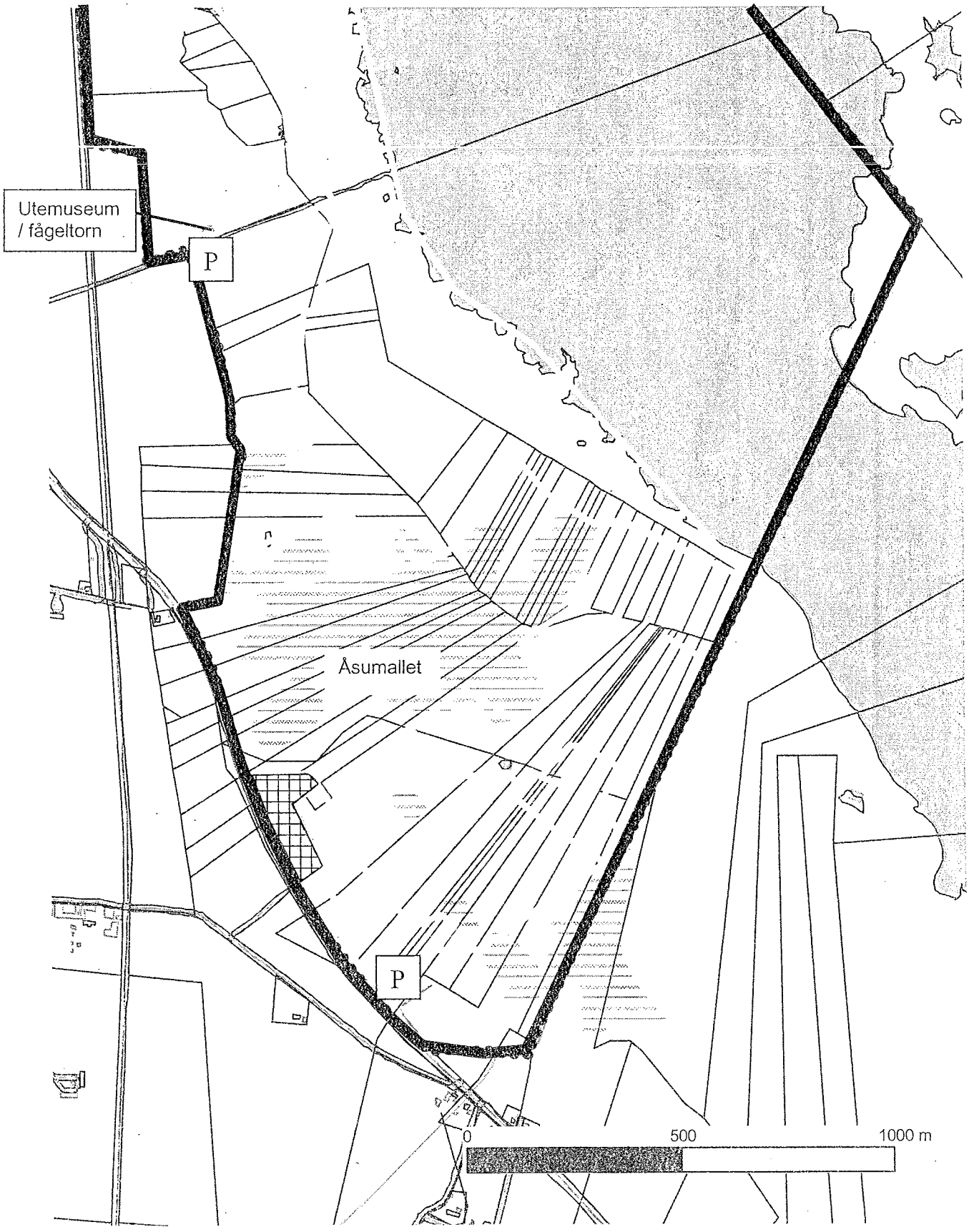

BILAGA 2

511-34604-04
1290-224

Fastigheter och ägare

2011-09-02

Ärendenummer
M111796

Ingenjör
Paul Sjögren

Ärende Naturreservat Åsums ängar och Åsumallet DOSid 1005571

Kommun: Kristianstad Län: Skåne

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
KOMMUN: KRISTIANSTAD			
Hedentorp 1:11	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Hedentorp 1:71	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Hedentorp 1:79	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Hedentorp 1:99	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Hedentorp 1:112	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 1:13	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:4	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:13	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:16	Hjördis Söderlindh Köpingevägen 171 291 91 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:17	Hjördis Söderlindh Köpingevägen 171 291 91 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	

Norra Åsum 3:25	Kerstin Birgitta Ysberg Gringelstadsvägen 35 291 97 GÄRDS KÖPINGE Mats Göran Ragnar Gustafsson Gringelstadsvägen 35 291 97 GÄRDS KÖPINGE	andel 1/2, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:27	Hjördis Anita Söderlindh Köpingevägen 171 291 91 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:43	Ros-Marie Almqvist Torgvägen 5 462 61 VÄNERSBORG	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:49	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:50	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:51	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:52	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:53	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:54	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:55	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:57	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:59	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:60	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:61	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	

Norra Åsum 3:62	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:63	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:65	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:66	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:69	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:70	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:72	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:73	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:74	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:75	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:76	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:77	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:78	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:79	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:80	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	

Norra Åsum 3:81	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:82	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:83	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:84	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:85	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:86	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:87	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:88	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:89	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:90	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:91	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Norra Åsum 3:97	Naturvårdsverket 106 48 STOCKHOLM	lagfaren ägare	
Norra Åsum s:15			
Norra Åsum s:23			
Norra Åsum s:48			
Norra Åsum s:49			
Norra Åsum s:50			
Norra Åsum s:53			

Åsumtorp 54:2	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:4	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:6	Hanna Nilsson Rännaregatan 33 296 32 ÅHUS Per Nilsson Snårarpsvägen 49 291 65 KRISTIANSTAD Hanna Hildegard Nilsson Snårarpsvägen 49 291 65 KRISTIANSTAD	andel 1/4, lagfaren ägare andel 1/4, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:29	Britt Marianne Olsson Oppmanna Kyrkväg 89 290 37 ARKELSTORP	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:30	Britt Marianne Olsson Oppmanna Kyrkväg 89 290 37 ARKELSTORP	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:32	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:34	Lavessons Dödsbo, Lave C/O Per Lave Fredrik Christian Ågren Spetalsv 16 296 35 Åhus	taxerad ägare	
Åsumtorp 54:35	Margit Gustin Södergatan 10 A Lgh 1402 291 53 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:36	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 54:38	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 55:1	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp 55:2	Kristianstads Kommun 291 80 KRISTIANSTAD	lagfaren ägare	
Åsumtorp s:28			

Åsumtorp s:29			

Enligt sändlista

Remissvar med kommentarer i de fall erinringar framförts:

TeliaSonera (numera Skanova) framför att föreskrifterna under punkt A inte får innebära inskränkningar i TeliaSoneras drift och underhåll av befintliga teleledningar inom området.
Länsstyrelsens kommentar: Som anges i reservatsbeslutet ska föreskrifterna under A inte utgöra hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga teleledningar varför inga krav utöver de för underhållsarbete normala hänsynskraven gäller.

Sydkraft (numera EON). Framför att under förutsättning att befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhålla kan utföras vid behov t ex fällning av farliga och hinderliga träd, tillträde till stolparna med fordon och maskiner, och därmed bibehålla säkerheten för ledningarna, samt att man inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet har man inget att erinra mot det planerade naturreservatet.
Länsstyrelsens kommentar: Som anges i reservatsbeslutet ska föreskrifterna under A inte utgöra hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar varför inga krav utöver de för underhållsarbete normala hänsynskraven gäller.

Riksantikvarieämbetet. Har inga erinringar.

Sveriges Geologiska Undersökning. Tillstyrker att reservat bildas, men anser att det saknas en fylligare beskrivning av de geologiska bevarandevärdena i förslagen.
Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har inte redovisat någon fylligare beskrivning då området ur geologisk synpunkt saknar prioriterade bevarandevärden.

Vägverket (numera Trafikverket). Erinrar om att det i samband med uppförande av ny anslutning mellan den planerade nya vägsträckningen för väg 1655 (mellan Vä och Åsum) och väg 1648 (mellan Åsum och Åhus) kan bli fråga om viss vägbreddning som skulle erfordra dispens.
Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen ser detta som en upplysning och frågan får aktualiseras när vägfrågan konkretiseras.

Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland (numera Skogsstyrelsen). Har inget att erinra mot förslaget.

Kristianstads kommun. Tillstyrker reservatsförslaget med förslag till revidering enligt nedanstående:

1) Kommunen planerar nya vattentäkter utmed Hammarsjöns västra strand. Dessa kan behöva anläggas i västra kanten eller en bit in i reservatet. Reservatsföreskrifterna behöver göra det möjligt att anlägga vattentäkter inklusive servicevägar, råvattenledningar och elförförsörjning (med ungefär den utformning som de inom Näsby fält naturreservat). Placering och utformning ska ske efter godkännande av.
Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen godtar förslaget.

2) Kommunen framför att det av Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut 1981-04-28 framgår att kommunen åtagit sig vassröjning och annan restaurering i Hammarsjön och man har kommunfullmäktiges uppdrag att genomföra detta, daterat 1990-04-16. Kommunen föreslår att föreskrifterna kompletteras med att förbuden under A inte utgör hinder för fortsatt skötsel av vattenområdena inom reservatet, inklusive klippning av vegetation, men att det lämpligen kan ske i enlighet med en av Länsstyrelsen fastställd skötselplan.
Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen medger att Kristianstads kommun utför fortsatt vassröjning och annan skötsel enligt åtaganden redovisade i Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut 1981-04-28 och enligt av Länsstyrelsen fastställd skötselplan.

3) Kommunen föreslår att gränsen för reservatet flyttas 30 meter åt öster vid Helgedal för att ge plats för eventuell korridor för väg, skyddsvall mm utmed Hammarsjön.
Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen godtar flyttning av föreslagen gräns, men erinrar samtidigt om att delar av det berörda området omfattas av Natura 2000-område och prövning av väg och vall får ske mot de bestämmelser som gäller för detta.

Skånes Ornitologiska Förening. Konstaterar att jakt på våtmarksfågel inte är tillåten på statligt eller kommunalt ägd mark inom reservatet. Föreningen framför att det bör eftersträvas att jakten på fågel bör vara förbjuden inom reservatet oavsett vem som är markägare.
Länsstyrelsens kommentar: Genom att kommunen och staten är helt dominerande som markägare och att jakten inom en stor samfällighet (ca 100 ha) i sjön lösts in, bedöms erforderliga åtgärder kring sjö-/våtmarksfågeljakten ha genomförts.

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BILAGA 4

Enligt sändlista

Hur man överklagar till regeringen

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning, så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 25 november 2011**, annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra, kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040/044/25 20 00 (växel).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post, www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 83	6 88 11-9	skane@lansstyrelsen.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 83	5050-3739	www.lansstyrelsen.se/skane

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Kristianstads kommun, Kommunstyrelsen, 291 80 Kristianstad
Lantmäterimyndigheten i Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Sydkraft Nät AB, 217 01 MALMÖ
Skogsstyrelsen, Box 288, 593 24 Västervik
Trafikverket, Box 543, 291 25 Kristianstad
E.ON Sverige AB, 205 09 Malmö
Skanova, Accessnätsplanering, 205 21 Malmö
Svenska Kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg
Nedre Helgeåns Regleringsföretag, c/o Per Åsheim, Lillö Kungsgård, 291 61 Kristianstad
Hedentorps invallningsföretag av år 1921, c/o Susanne Norlindh, Kristianstads kommun, 291 80 Kristianstad
Åsumtorps torrläggningsföretag, c/o Göran Åsheim, Annedalsvägen 34, 291 63 Kristianstad
Åsums ängars dikningsföretag I-III, c/o Susanne Norlindh, Kristianstads kommun, 291 80 Kristianstad
Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde, Smattervägen 9, 296 91 Åhus
Hjördis Söderlindh, Köpingevägen 171, 291 91 KRISTIANSTAD
Kerstin Birgitta Ysberg, Gringelstadsvägen 35, 291 97 GÄRDS KÖPINGE
Mats Gustafsson, Gringelstadsvägen 35, 291 97 GÄRDS KÖPINGE
Marianne Olsson, Oppmanna Kyrkväg 89, 290 37 ARKELSTORP
Ros-Marie Almqvist, Torgvägen 5, 462 61 VÄNERSBORG
Hanna Nilsson, Rännaregatan 33, 296 32 ÅHUS
Per Nilsson, Snårarpsvägen 49, 291 65 KRISTIANSTAD
Hildegard Nilsson, Snårarpsvägen 49, 291 65 KRISTIANSTAD
Lave Lavessons Dödsbo, C/O Per Lave Fredrik Christian Ågren, Spetalsv 16, 296 35 Åhus
Margit Gustin, Södergatan 10 A Lgh 1402, 291 53 KRISTIANSTAD

Kopia för kännedom:
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala
Kristianstad kommun, Miljö-och hälsoskyddsnämnden, 291 80 Kristianstad
Kristianstad kommun, Tekniska nämnden, 291 80 Kristianstad
Kristianstads kommun, Kultur- och Fritidsnämnden, 291 80 Kristianstad
Kristianstads kommun, Byggnadsnämnden, 291 80 Kristianstad
Kristianstads kommun, Biosfärkontoret, 291 80 Kristianstad
Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt, Kontor Hässleholm, Box 63, 281 21 Hässleholm
Naturskyddsföreningen i Skåne, Box 1013, 221 04 Lund
Naturskyddsföreningen Kristianstad, Hammarspyntsvägen 63, 291 50 Kristianstad
Skånes Ornitologiska Förening, Falsterbo fyr, Fyrvägen 35, 239 40 Falsterbo

Puggehatten, Botaniska museet, Östra Vallgatan 18, 223 61 Lund
Entomologiska Sällskapet i Lund, Zoologiska Institutionen, Helgonavägen 3, 223 62 Lund
LRF, Friluftsvägen 2, 243 21 Höör
Naturskyddsenheten (PMÅ, CP – e-post)
Naturvårdsenheten (PEJ, landskapsgruppen (AN) och skötselgruppen (KLj) -epost)
Kulturmiljöenheten (epost)
Planenheten (epost)
Rättsenheten (epost)
Registrering i VIC-Natur
Skåne läns författningssamling
Akten